EKONOMİ BÜLTENİ 113

29 Haziran 2012

İlk Çeyrekte TL'nin Değer Kazanmasının Gecikmeli Etkileri ile İthalat İvme Kazandı.

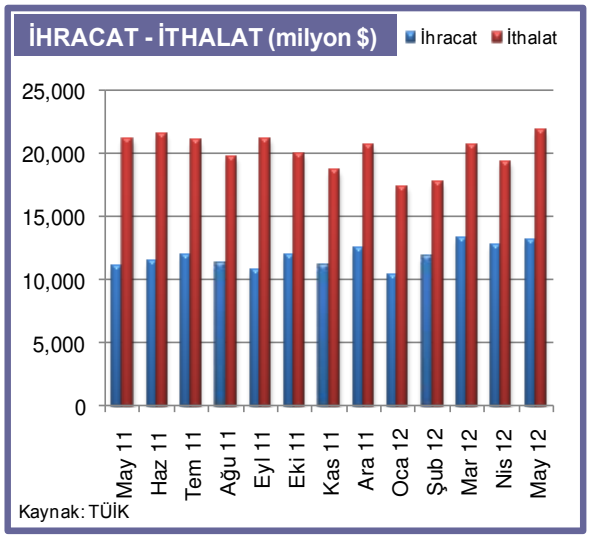

TÜİK tarafından açıklanan dış ticaret verilerine göre; 2012 yılı Mayıs ayında bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat %20.3 artarak 13.17 milyar dolara, ithalat ise %3.1 artarak 21.75 milyar dolara yükseldi. Aynı dönemde dış ticaret açığı ise %15.5 azalarak 8.58 milyar dolara geriledi. Mayıs ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı %63 düzeyinde gerçekleşti. Nisan ayında bu oran, son 10 yıllık ortalama olan %65'in hemen üzerinde oluşmuştu. **Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere baktığımızda ise; ihracatta %1.4'lük azalmaya karşın, ithalatın %1.1 arttığı göze çarpmaktadır.** Dış ticaret dengelenmesindeki bu hız kaybı, ithalatın TL'deki değer artışının gecikmeli etkilerine bağlı olarak tekrar canlanmasından kaynaklandı. Ancak, son dönemde AB borç krizinin tekrar alevlenmesi ve küresel yavaşlamanın yayılmaya başlaması ile TL'nin tekrar değer kaybetmeye başlaması, ithalattaki bu artışın geçici olduğunu düşündürmektedir. Diğer yandan, TÜİK tarafından Haziran ayına ilişkin olarak açıklanan ve gelecek üç ayı yansıtan sektörel güven endekslerinde hem bir önceki aya ve hem de bir önceki yılın aynı ayına göre yaklaşık %5 düzeyinde keskin bir azaldığı gözlenmiştir. Bu bilgi, ithalattaki artışın geçici olduğu görüşünü destekler niteliktedir. Dolayısıyla, TL'deki değer artışının gecikmeli etkilerinin sona ermesinin ardından yılın 3. ve 4. çeyreklerinde gözlenebilecek ekonomik yavaşlamaya bağlı olarak ithalatın ve dolayısıyla dış ticaret açığının gerilemeye devam etmesi beklenebilir. MB'nin son PPK toplantısında; TL zorunlu karşılıkların döviz olarak tutulabilecek kısmının üst sınırını %45'ten %50'ye, altın olarak tutulabilecek kısmının üst sınırını ise %50'den %25'e yükseltildi. MB'sı böylece enflasyon hedeflemesi bağlamında sıkı para politikasını sürdürürken, diğer yandan kurdaki oynaklığı kontrol altında tutmaya çalışmaktadır. MB'nin ısrarlı sıkı politikaları mevcut iç ve dış talep dengelenmesinin devam etmesini sağlayabilecektir.

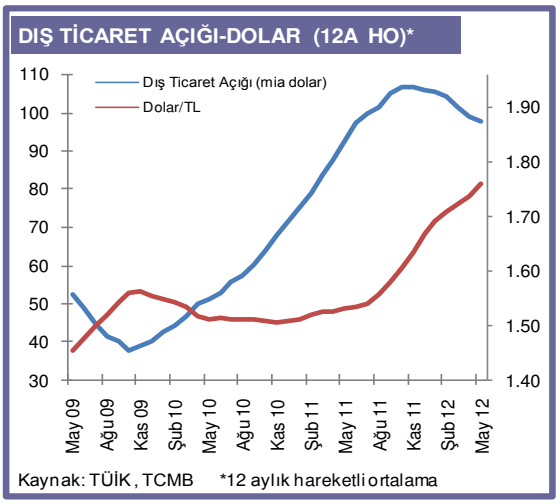

Dış Ticaret Açığı 97.52 Milyar Dolar ile Rekor Seviyenin %9 Altında…

Son 12 aylık kümülatif verilere baktığımızda; bir önceki yıla göre ihracat %15.4 artarak 141.89 milyar dolara, ithalat ise %11.09 büyüyerek 239.42 milyar dolara yükseldi. Aynı dönemlerde kümülatif dış ticaret açığı %5 artarak 97.52 milyar dolar oldu. Bu, Ekim 2011'deki rekor düzey olan 106.7 milyar dolar'ın yaklaşık %9 altındadır. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise %59 ile son iki yılın ortalamasında bulunmaktadır. Bu oranın uzun vadeli ortalama olan %65 seviyelerine yaklaşması beklenebilir.

İhracatta AB'nin Payı %36.2'ye Gerilerken, Orta Doğu Pazarının Payı Artıyor.

Mayıs ayı itibariyle, AB'nin toplam ihracattaki payı %36.2 düzeyinde olup, bu bir önceki yılın aynı dönemine göre 10 puanın üzerinde bir azalmayı göstermektedir. Türkiye, AB pazarındaki gerileyen talebi, Orta Doğu pazarı ile dengelemeye çalışmaktadır. Nitekim, Ocak-Mayıs döneminde en çok ihracat yapılan ülkeler arasında; Almanya %9, İran %7 ve Irak %6.8 pay ile başı çekmektedir. Bir önceki yılın aynı dönemine göre ihracat artışında 2 katlık büyümenin yaşandığı İran pazarı dikkat çekmektedir. Yaklaşık yarım katlık bir büyümenin gözlendiği Irak ve S. Arabistan pazarları da dış talebin yapısındaki değişimi yansıtmaktadır. En çok ithalat yapılan ülkelere bakıldığında ise; Rusya'nın %10.6'lık pay ile ilk sırada yer aldığı, Çin ve Almanya'nın ise sırasıyla %9 ve %8.8'lik paylarla Almanya'yı izlediği görülmektedir.

EN ÇOK DIŞ TİCARET YAPILAN ÜLKELER (OCAK-MAYIS 2012)					
İHRACAT			İTHALAT		
Ülke	Milyon $	% Pay.	Ülke	Milyon $	% Pay.
Almanya	5555	9.1	Rusya	10276	10.6
İran	4298	7.0	Çin	8658	9.0
Irak	4146	6.8	Almanya	8497	8.8
İngiltere	3469	5.7	İran	6275	6.5
İtalya	2639	4.3	A.B.D.	6189	6.4
Rusya	2634	4.3	İtalya	5401	5.6
Fransa	2577	4.2	Fransa	3803	3.9
A.B.D.	2379	3.9	İspanya	2497	2.6
B.A.E.	1755	2.9	Hindistan	2399	2.5
S. Arabistan	1607	2.6	G. Kore	2335	2.4

Küresel Mali Kriz Sınavından Almanya Kırık not Alırken, Türkiye ise Göze Girmeyi Başardı. Çin, ise Bekle-Gör Politikası Uyguluyor.

ABD'li kredi derecelendirme kuruluşu Egan-Jones, Almanya'nın kredi notunu AA-'den A+'ya düşürdü. AB mali krizine ilişkin kurtarma yardımlarıyla artan borçluluk oranı Almanya'nın kredi notunu baskı altına almış gözüküyor. Her ne kadar **AB liderler zirvesinde 120 milyar euroluk büyüme ve istihdam teşvik** paketinde anlaşmaya varılması çözüm için önemli bir adım olsa da, bu paketin Almanya gibi ülkelere getireceği yükler kredi notlarına yönelik düzenlemeleri gündeme getirebilecektir. Japon kredi derecelendirme kuruluşu Japan Credit Rating Agency (JCR) ise **Türkiye'nin kredi notu görünümünü "durağan"dan "pozitif"e yükseltti**. Bunda, Türkiye'nin temkinli mali ve esnek para politikaları ile küresel mali krizin etkilerini yönetmedeki başarısı etkili oldu. Çin'in büyüme tahminini %8.1'den %7.8'e çekmesi, küresel yavaşlama kaygılarını tekrar alevlendirdi. Ekonomik yavaşlamanın kademeli olacağı öngörüleri sebebiyle Çin'in agresif önlemler alması beklenmemektedir.

Yılın ilk yarısında TL'nin değer kazanmasının gecikmeli etkileri, iç talebi destekleyerek Mayıs ayında ithalatın ve dolayısıyla dış ticaret açığının tekrar ivme kazanmasına neden oldu. Gecikmeli etkilerin Haziran ve Temmuz aylarında da hissedilecek olması, iç ve dış talep dengelenmesinde geçici bir yavaşlamaya sebep olacaktır. MB'nin enflasyon hedeflemesini ön planda tutan sıkı para politikası uygulamalarına devam edecek olması, küresel ekonomik yavaşlamanın yayılmaya başlaması, Türkiye'nin, AB ve Asya pazarlarıyla sahip olduğu yüksek korelasyon ve döviz kurlarında gözlenen oynaklık; iç ve dış talepteki dengelenmenin yılın 3. ve 4. çeyreklerinde tekrar hızlanmasını sağlayabilecektir.